

folyjanak be a nép megéléstére, mert különben lesz nép, melynek pénzüket kiadhatják, de nem lesz kitől visszazakapják a fizetésképtelenség következtében.

Ők vannak hivatva rábírn a szegényebbeket, hogy felhagyjanak haszontalan időtöltésekkel, korcsmai részegkedéssel, s megtakarított filléreiknek egy részét ne a falusi korcsmárosnak adják, hanem fordítsák azon ipar fejlesztésére, mely első helyen éppen az ők érdekében indult meg.

Hogy kik legyenek azon agitátorok, kiktől mindent megvárjuk, azokat most nem nevezzük meg; de nemcsak a bekövetkező mezei tisztújítás, s akkor mindenre újjal mutathatunk rá ezen hazafiakra.

Akkor nem fogunk kéni a közvélemény s az utókor itélő széké elé állítani őket, hogy ismerjék meg és hozzanak felettök igazságos ítéletet.

Mi hiszünk és reméljük, hogy ezen agitátorok közt egy sem lesz, ki nyugodt öntudattal el ne mondhasa: én az ipar és a közjólét emelésére is annyi időt, erőt fordítottam s annyi eredményt mutattam fel, mint a politikai demonstrációknál. Elvárjuk!

Atdal uram esőt, de nincs köszönet benne!

Napok óta türelmetlen hőség uralkodott, mely nagyon kívánatosá tette az ember-, állat- és vegetatívus névze egyaránt üdítő esőt. A tikkasztó légkör nyomása szinte elviselhetlenné vált a képzeltetni az örömet, melyet okozott az eget elborító terhes felhők tömörülése, mi kilátásba helyezte, hogy a szomszagos föld valahára megázik.

Szerdán délután 2 óra körül megnyitlák az ég csatornáit s ezövel vegyesen galambtojástól tyuktojás nagyságu jégek, mint menyői parittyákóvök kartácszapor gyanánt pokoli zajjal hullottak le s tartakák jégbe, fehérbe a földet, sok falu határa s száz meg száz gazda termés-reményének szemfödele gyanánt.

Eső előtt a növényvilág lankadtan csüggesztö fejt a föld felé, eső után öt hevert teljesen szétzúzva, földszint kocsnányáról letörve az órákig el nem olvadó jég tetéjén. Szentgyörgy, Angyalos, Réty, Besenyő, Szentivány, Kilyén, Maksa, Eresztvény, Lisznyó s mintegy 20 község határain őzi, tavaszi gabonának nem szükséges a sarló. Le van tarolva teljesen. A termés mellett vetemény, dohány, gyümölcs egészen tönkrement. A kár ezerekre tehető. A jég által halálra paskoltattak nyulak és kúnn rekedt libák, valószínűleg több száznas és aprómarha esett a rettenetes vihar áldozatánál.

Élőpatakon innen kezdett esni a jég, Szentgyörgyön s a nevezett falvakon keresztlvonulva, Zágón felé húzódt.

Szentgyörgyön a városban vetemény, gyümölcs mind tönkrement, a roppant sebességgel hulló jég a házak vakolatát leverte, mintha csak egy szötytynya közköz garázdálkodott volna a városban. A nyugotra néző ablakok és kirakatokat összezúzta, nincs épület, mely kisebb, nagyobb károkat nem szenvedett volna. Nevezetesen a Mikó tanoda volt kitéve a vihar dühének. 364 ablaktábla közül egy maradt épen csak. Bazár, tanács, kórház, és állami épületek ablakai ugy néznek ki, mintha egy orosz kéz ezer golyós kancuskával verte volna be azért, hogy a lakosok török érzelmek. A mely épület az előtte állótól némileg védve volt, ott a jég, hogy kárt tehessen, a földről patogot vissza, mindaddig, míg célját érte.

Sepsi-Szentgyörgyön csak ablakokban 1000 frtnál több kárt okozott a jég. Fennirt város és falvakban nagyon kevés birtokos földre volt jég ellen biztosítva. Szolgáljon intő példának a mostani szerencsétlenség arra, hogy népünket igyekezzünk megismertetni a biztosítás jótékonyásával. Ha pár véte gabna árát befizetjük a társulatnak, kár esetén köblök árak kapjuk vissza.

(Videki tudósítinktól részletes értesítést várunk. Szerk.)

A párisi magyar-egylet felhívása.

A párisi kölcsönösen segélyöz magyar-egylet elhatározta egy öt emeletes házat építeni, melyben szegényebb sorsu tagjai menhelyet, anyagi támogatást s szellemi kiképzést találjanak. E célból felhívást bocsátott ki s küldött szerkesztőségünkhöz, melyből kiemeljük a következőket:

A menhely létesítése az egylet saját eröit minden tekintetben felülhaladja, s az egylet vagyonsa még arra sem elegendös, hogy a szükséges telek megszerzések. Pedig ha a telek meg van, a ház egy 5%-nyi kölcsön segítségével könnyü szerrel fel lesz építhető. Megbízható számítások szerint egy az egylet céljainak megfelelő terjedelmü telek körülbelül 50,000 frankért volna kapható s a ház felépítéséhez 80—85,000 frank volna szükséges. Ez utóbbi összeg a telekre és a felépítendő házra könnyü szerrel felvethetnév, a ház jövedelméből, melyek számítás szerint legalább 7500—8000 frankra fogának rugni évekünk, 20 év alatt törlesztetnék, ugy hogy az egylet 20 év lefolyása után egy ház kizárólagos tulajdonosa lehetne. — Az egyedüli nehézség, mint említök, a telek megszerzése. — Ha Magyarország gazdag volna, nem haboznánk hazánkfiái áldozatkészségét igénybe venni, annakérvéséb, mert hisz a cél, melyet elérni akarunk, a magyar nemzet fainak közös javára szolgál. De nagyon is ismerjük, fájdalom, azon mostoha viszonyokat, melyek alatt szeretett hazánk szenved s megbecsülhetlannak tartanók, ha ily körülmények között adakozásra felhívök. Van azonban egy mód, mely célunk elérését

lehetőségessé teszi, anélkül hogy hazánkfiától nagyobb áldozatot kívánánk. — E mód csak hazánkfiái bizalmát tételezi fel, s egy oly kis áldozatot föglalna magában, mely az elérendő céllal szemben valóban el-tűnik. — E mód a következőben áll:

A párisi magyar-egylet 50,000 franknak megfelelő 25,000 o. é. forint erejéig 250 darab 100 forintos, kamatot nem hozó kötelezvényt bocsát ki, melyeknek visszafizetése öt esztendő lefolyása után fog kezdödni. — A befizetett összegek a pesti első hazai takarékpénztárba fizesztend be, s addig maradnak ennek kezelésé alatt, míg az egész 25,000 forintnyi összeg összegyűtl.

A tisztelt aláírók a párisi kölcsönösen segélyöz magyar-egylet menhelye alapító tagjaivá válván, anevik az egyleti ház disztermében márvány-táblán neveik betűkkel fognak megörökíttetni.

Az aláírás eredménye a nagyobb magyar hírlapokban havonként köztudomásra fog hozatni s az egész műveletről félévénként mindaddig fog jelentés tétetni, míg a kölcsön teljesen visszafizetve nem leend.

Ime ezen módon véljük kitűzött célunkat elérhetöi. Az áldozat melyet kívánunk, nem nagy, a jótétemény pedig, melyben a párisi magyar-egylet részestölne, kimondhatlan.

Még egyszer Baróth népnevelés ügye.

Engedje meg tekintetes szerkesztö ur, hogy be-cses lapja 56. számában „Egy ügybarát” aláírású ellátott cikkre mondjám el szerény nézetemet, nem azért, mintha ugyancsak becses lapjában megjelent cikkemben írtakat megcáfolta volna „Egy ügybarát” ur, mert a sokat mondas még nem cáfolat, még ha latin szök vannak is benne, hanem főkép azért, mivel a baróthi népnevelés ügyet izolált vidékünkre vonatkozólag igen lényegesnek tartom. En ténny mondatom el és szerettem volna, hogy ténny cáfoltassék meg, miután ez nem történt, kijelentem azt, hogy maradok azon állítasom mellett, miszerint a baróthi elemi iskolánál az egy tanítónöt kivéve, a többi mind kontár, még pedig a javából.

Azt hiszem, hogy azon körülmény, melyet elmondandó vagyok, ez állítasomat igen szépen illusztrálja. Ugyanis van itt Baróthon egy bizonyos Friedberger Dávid nevezett izraelita, ki tavasszal báránnyal kereskedik, ugyankkor és az év többi szakában pedig baróthi gyermekeket tanít. Ne ütöközök meg a szives olvasó, mert ugy van, és dacára annak, hogy Friedberger szurtos, piaskos szobája hánytvetett és igen rossz levegöjü, Friedbergernék mindig van 30—40 tanítványa, Baróth legértelmesebb szülőinek gyermekei. Hogy lehet ez? Igen egyszerűen. A baróthi r. kath. elemi iskolában hanyagul vagy épen nem tanítanak, Friedberger pedig igen tisztességesen tanított és tanít minden szurtosság mellett is. A baróthi r. kath. elemi iskolában tandíj nem szedetik — ebben az egyben méltányosak, mert a semmit nem fizetetik meg — Friedbergernél ellenben havonként 2 frt tandíjt kell fizetni, és mégis mindig van tanítványa, ugy-e világi iskolaszéki elnök ur, hisz önök és még sok másoknak az értelmesebbek közül mindig van gyermekök Friedbergernél, a mit, ha iskolájok jó volna, csakugyan nem tennének. Kell-e enné nagyobb arculcsapás ez ön által védelmezett iskolának s kontár clienseinek? Elég fájdalom, de ez így van, s ha kívánja „Egy ügybarát” ur szolgálhatok bármely percben Friedberger iskolájának kimutatásával, melyben az ott tanuló gyermekek és azok szülőinek neve fel van jegyezve, és még az is, hogy azok csaknem mind katolikus tankötelesek, s az ön által védelmezett asy-lalmasát illetöleg, meggyejezem, miszerint most közelebről épen e becses lap hasábjain azon örvendetes határozat olvastam a közigazgatási bizottságnak, hogy a tanfelügyölő szigoruan utasítva lett arra névze, hogy Baróth elemi iskoláját célszeren és a kor igényeinek megfelelően szervezze, mely nagy horderejü határozatot mi tanítólók szülök örömmel üdvözöltük, és várjuk annak melöbbi végrehajtását.

A felö népiszkola — azt mondja ön — nem ké-szült elö a közöktanodásra, igazva van, ez szakiskola, melynek célja és feladata a gyakorlati életnek gazdákát nevelni, kiknek ne legyenek önök majd képesek port hinteni szemekibe. Továbbá azt mondja ön, hogy a felö népiszkolánál nincs egy kath. tanító is, erre azt jegyzem meg, hogy az nem felekezeti iskola, s következöleg a miniszter urnak jogában állott oda azokat kinevezni, kik arra legérdemesebbek voltak s az előirt kötelezettségnek eleget kívántak és tudtak is tenni, s ha ezen urnaknak egyéb érdemük nem is volna, már az elég, hogy illetök ezen pár év alatt Erdövülden egy oly tanítótállításat létesítettek, melynek gyűléseiben én is sokszor örömmel vettem részt és sokat tanultam, nem ártana, ha „Egy ügybarát” és cliensei is ellátogatának e gyűlésbe olykor-olykor, mert ugy

látszik, hogy még igen sokat kell tanulniok. Azt mondja ön, hogy a felö népiszkolánál egy kath. tanító volt, s az is ellett bocsátva, én ugy vagyok értesülve „Egy ügybarát” ur, hogy ezen urat elcsapták, mert goromba és nagy sz . . . r volt, minden . . . . . mellett is.

Risum tenentis. „Egy ügybarát” „éljen”-t kiált, a profanum vulgus accipianoz, mily pompás macskazene volt a julius 3-iki, mellyel az éretlen ple s megtisztelte a kantort, harangozött és társait! Szegény nép mikor ébredés annak öntudatára, hogy a hitlen saáfrókat, charlatanokat kikergesd iskoláidból?!

Kiváló tisztelettel vagyok a tekintetes szerkesztö urnak

Baróth, 1877. julius 16-án.

az az egy jelenvolt szülö.

Legujabb.

Bukurest, jul. 17. A muszka hadsereg minden haladék nélkül Dinápoly felé halad. Egyelőre csak addig vesztogel Gurgo tábornok hadsergével, míg nem sikerül neki elegendö tekintélyes erőben összevonnai a hadsereget Jeni-Zára mellett. Mihelyt ez megtörtént egy perct sem késik Drinápoly felé, söt az ideérkezett sürgönyök szerint Jeni-Zárát még el is hagyta. Ebben áll a muszka haditerv. Azon hir, mint ha a muszka hadsereg döntö ütökzötet akarna elérni Ruscsuk alatt, az itteni hadügyminiszterium értesülése szerint alaptalan, de tény, hogy a várnégyszög ellen egy nagy figyelö hadtest állítottat fel, melynek feladata lehetlenné tenni, hogy Abdul Kerim pasa főhadparancsnok kitörve megakadályozza Konstantinápoly felé a müködést. Az oláhok most szörnyen sajnálják, hogy Ausztria-Magyarország tiltakozásának engedtek.

Kragujevac, jul. 17. Hallatlan fejletlenség ütött ki. Minisztertanács tartott Milán fejedelem személyes elnöklöte alatt, melyen az eszet beszéltetett meg hogy a muszka hadak már átkeltek a Balkánon, mit Gurgö tábornok még az nap adott Milán fejedelem tudtára. Hogy a minisztertanács mit végzett, az nem jutott tudomásra.

Nándorfehérvár, jul. 17. Itt a kormány ellen egy gunyírat forog közöken, melyben a kormány neveltségére van téve. Mint a beavatott körök értesülnek, a legutolsó minisztertanácsban, melyen a fejedelem elnökölt, a többi közt az is kimondatott, hogy ha az ujonnan választott skupstina nem rendeli magát alá feltétlenül a kormánynak, akkor azonnal szétoszlatik.

Bukurest, jul. 17. Rosetti főpolgármester lemondott állásáról, mivel Bratianuval összevesztett. Öt követték a szélesbaloldal hívei. Egész határozottan állítják, hogy Muszkaország hirtelen az ö rendelkezésére bocsátása, mivel a muszka hadak állása a Balkánon napról-napra kétségbeesztöbb. Az oláh hadsereg egy nagy része legközelebb csakugyan át is megy állítólag a Dunán Szisztova mellett. — Muszkaország Szerbiával újra alkudozásba lépett s Milánnak a közelebbi minisztertanácsnak kellett erről elterjesztést tennie.

Batak, jul. 17. A muszkalovak roppant gyorsan döglenek s a muszka katonaság hallatlanul koplal. A törökök ellentállása bámulatos: nők és férfiak egyestlen fejtik ki a legheibb ellenállást.

Turnu Magurelli, jul. 17. A „N. W. T.” jelentése szerint 4000 törököt fogtak el a muszkaák, kik Nikápoly ostromának meghiusításár siettek elö.

Batak, (Culgáriában) jrl. 17. A muszka főhadiszállás Tirnovára tetetett át. 55 ezer főnyi sereg indult e hó 14-én a Balkán szorosok elé, jobb és bal-szárnyuk nincs biztosítva 40,000 főnyi seregekkel kellett Ruscsuk ellen indulni. D hó 16-ikára és 17-re döntö ütökzöt volt kilátásba helyezve Ruscsuk mellett. A cár Mikápoly ellen indult, de mivel az első támadást a törökök visszaverték, Sándor cár újra Zimnicába szökött. (Azóta elozott Nikápoly.)

Pétervár, jul. 16. Turnu-Magurelliből jelentik e hó 15-röl: Egy tegnap reggeli 4 óratöl estig tartott heves küzdelem után Nikápoly ma föltétlenül megadta magát; az oroszok példátlan bátorsággal barcoltak, két pasát és 6000 rendes katonát ejtettek foglyul.

Konstantinápoly, jul. 16. Azt állítják, hogy a balkáni vaskapun átment oroszok 18 zászlóaljnyi erőben voltak, s ezekkel szemben csak 2 zászlóalj török állott. Azt állítják, hogy az oroszok első nyomolö Reuf passa megverte és visszaszorította öket. — A rumeljai vasutak igazgatója Drinápolyba érkezett, hogy a vasuti szerkezt hátrafele vitesse. Az oroszok hírszerint a Dobrudzásában előnyomulnak. — Mehemed pass Nisbe érkezett 80 kemül elfogott bolgárt Konstantinápolyba szállította.

V E G Y E S.

— Szentkatolnai plébános Péter József ur egy szegény özeget asszony a beteg gyermekeinek, kik a legnagyobb szükségben szenvedtek orvost hoztatott a anyagi szükségseiken segített. E szegény család a plébános urnak köszöni életét. Isten szolgálójához illö tett,